

19 februari 1960

U 1276/60 - C 46 - P1/PS9.

PA 9806/17

GEHEIM

Land: Groot-Brittannië.

Onderwerp: De ontwikkeling in de Labourpartij.

Referenties:

Feitelijke datum: Januari 1960.

Datum van waarneming: Begin februari 1960.

Bron: Betrouwbaar.

Informant: Een functionaris van het partijbestuur der Labourpartij.

Opmerkingen:

Verzonden aan:

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. J.E. de QUAY
Minister-President

Plein 1813 no. 4

's-GRAVENHAGE.

Groot-Brittannië

GEHEIMDE ONTWIKKELING IN DE LABOURPARTIJ

Een functionaris van het partijbestuur van de Labourpartij deelde vertrouwelijk het volgende mede.

In de discussie in de partij sinds de verkiezingsnederlaag zit weinig vooruitgang. Het congres in Blackpool heeft alles in het midden gelaten. Wanneer de partij niet nu al de volgende verkiezingsnederlaag wil voorbereiden, zou zij op korte termijn de noodzakelijke modernisering in het program en in de organisatie dienen door te voeren. De kans dat dit gebeurt lijkt klein. GAITSKELL is klaarblijkelijk niet van zins een verandering met kracht door te zetten, omdat dit zou kunnen leiden tot afsplitsing van een linker groep, of zelfs tot de noodzaak bepaalde mensen uit de partij te verwijderen. Gaat men echter niet tot een dergelijke operatie over, dan betekent dit dat men de conservatieven ook bij de volgende verkiezingen weer alle gelegenheid geeft om de partij aan te vallen op haar zwakke punt, d.w.z. haar linker vleugel. De partij als geheel zal dan weer moeten boeten voor alle onbedachtzame en radicalistische formuleringen van hen, die in de partij niet meer dan een kleine groep vormen.

De moeilijkheid is, dat de "executive" in zijn nieuwe samenstelling geen homogeen orgaan is, maar een afspiegeling van de verschillende tendenzen in de partij. Daarom kan dit gezelschap niet de leiding bij de op zichzelf noodzakelijke operaties nemen. Het gevolg van deze onmacht om tot een vernieuwing in eigen kring over te gaan is, dat de "executive" zich op andere acties richt, zoals de boycot van Zuidafrikaanse goederen en een radicale Afrika-politiek voor 1960, om daarmee de eenheid van de partij te handhaven. Het is zeer de vraag of die opzet slagen zal. Zo hebben nu al de "Co-ops" laten weten, dat zij de boycotactie niet kunnen steunen. Men had dit kunnen weten, indien maar vroeg genoeg overleg met de "Co-ops" was gepleegd, maar in de haast om

een spectaculaire actie te beginnen heeft men dat nagelaten.

Ook de versterking van het vakbewegings-element in de "executive" waarborgt niet dat de partij zich duidelijk naar rechts zal bewegen. In de eerste plaats is het een over-simplificatie om de vakbeweging als "rechts" te beschrijven. In de tweede plaats hebben de vakbonden de neiging om hun sterkste persoonlijkheden te reserveren voor het eigenlijke vakbondswerk en slechts een tweede garnituur af te staan voor de Labourpartij en het parlement. Het gevolg is, dat de vakbewegingsleden in de "executive" niet die krachtige en moedige persoonlijkheid bezitten, die nodig zou zijn om veranderingen door te vechten. - Er is nu een uitgebreide studie gemaakt van de programveranderingen van andere Europese partijen, om te zien wat Labour daarvan leren kan, maar tot dusver bestaat er weinig animo het continentale voorbeeld te volgen.

Begin februari 1960.